

**Коломийський індустріально-педагогічний фаховий
коледж**

**Циклова комісія загальнотехнічних дисциплін, будови
і експлуатації автомобілів**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора з
навчальної роботи

 Мороз О.В.

« 01 » 09.2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНА ПРАЦІ

для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр»
за освітньо-професійною програмою «Будівництво і експлуатація будівель та
споруд»

за спеціальністю 015.31 «Професійна освіта. Будівництво та зварювання»,

за освітньо-професійною програмою «Виробництво харчової продукції»

за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка
сільськогосподарської продукції та харчові технології»,

за освітньо-професійною програмою «Обслуговування та ремонт автомобілів і
двигунів»

за спеціальністю 015.38 «Професійна освіта. Транспорт»

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»

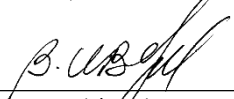
Коломия 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Охорона праці» для студентів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Будівництво і експлуатація будівель та споруд», за спеціальністю 015.31 «Професійна освіта. Будівництво та зварювання»; за освітньо-професійною програмою «Виробництво харчової продукції», за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»; за освітньо-професійною програмою «Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів», за спеціальністю 015.38 «Професійна освіта. Транспорт» за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка» 2023 р. – 11 с.

Розробники: Семенюк Р.Я. – викладач загальнотехнічних дисциплін, викладач I категорії

Робоча програма затверджена
на засіданні циклової комісії
загальнотехнічних дисциплін,
будови і експлуатації
автомобілів
Протокол №1 від 31.08.2023

Голова циклової комісії

(підпис)

«31» 08. 2023 року

Шевчук В. В.
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
		5 семестр	-
Загальний обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС	3	
	годин	90	
Загальна кількість аудиторних годин		54	-
з т.ч.: - лекції		47	-
- практичні		7	-
- семінарські		-	-
- лабораторні		-	-
Самостійна робота, год.		36	-
Курсова робота/проект		-	
Форма підсумкового контролю		екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у майбутніх фахівців знань з нормативно-правових і організаційних питань охорони праці, з основ фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії, основ техніки безпеки та пожежної безпеки, необхідних у їх професійній діяльності для оцінки відповідності стану охорони праці вимогам чинних нормативів, ідентифікації виробничих небезпек, обґрунтування доцільних заходів і засобів щодо поліпшення умов праці та захисту працюючих, організації безпечного виконання робіт відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик.

Завдання навчальної дисципліни «Охорона праці» навчити студентів:

- основам теоретичних знань з охорони праці;
- працювати з законодавчими і нормативно-технічними документами;
- ідентифікувати потенційні небезпеки в умовах виробництва, тобто розпізнавати їх вид, визначити просторові та часові координати, величину та імовірність їх прояву;
- визначити небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами цих небезпек;
- застосовуючи методи спостереження та контролю, визначити потенційно небезпечні ділянки виробництва, види виробничих процесів та 4 елементи природного середовища, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій;
- на підставі відомостей щодо потенційно небезпечних ділянок виробництва, видів виробничих процесів та елементів природного середовища за допомогою типових інструкцій планувати запобіжні заходи;

- прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини;
- на підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу з запитань охорони праці організувати дотримання вимог безпеки праці учасниками трудового процесу.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування компетентностей:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. (ЗК 03)
- Здатність приймати обґрунтовані рішення. (ЗК 05)
- Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці в галузі будівництва та зварювання. (ФК 21)
- Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці в галузі аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технологій. (ФК 21)
- . Здатність упроваджувати ефективні методи організації праці відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці в транспортній галузі. (ФК 21)

Очікувані результати навчання

- Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери будівництва та зварювання. (ПР02)
- Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технологій. (ПР02)
- Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях транспортної сфери. (ПР02)
- Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення. (ПР07)
- Відшуковувати, обробляти, аналізувати та оцінювати інформацію, що стосується професійної діяльності, користуватися спеціалізованим програмним забезпеченням та сучасними засобами зберігання та обробки інформації. (ПР09)
- Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі будівництва та зварювання. (ПР16)
- Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування галузі аграрного виробництва, переробки сільськогосподарської продукції та харчових технологій. (ПР16)

- Знати основи і розуміти принципи функціонування технологічного обладнання та устаткування транспортної галузі. (ПР16)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність охорони праці, її основні положення та напрямки використання;
- законодавчу та нормативну базу України з охорони праці;
- безпеку процесів праці;
- пожежну та електричну безпеку;
- соціальні та економічні питання охорони праці;
- основні поняття про фізіологію та психологію праці;
- гігієну праці та виробничу санітарію.

вміти:

- застосовувати отримані знання у своїй практичній діяльності, на місцях своєї постійної роботи;
- користуватися приладами з вимірювання параметрів наявності в робочій зоні наявності тих чи інших шкідливих для здоров'я працівників чинників;
- організовувати і проводити навчання з правил безпеки праці;
- надавати першу долікарняну допомогу при нещасних випадках;
- користуватися нормативними документами по забезпеченню охорони праці та іншою рекомендованою літературою.

3. Програма початкової дисципліни

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці.

Тема 2. Основи безпеки праці у галузі продовольчої промисловості.

Тема 3. Основи пожежної безпеки.

Тема 4. Основи електробезпеки.

Тема 5. Основи гігієни та виробничої санітарії.

Тема 6. Надання першої допомоги при нещасних випадках.

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назва розділів, тем	Всього	Лекції	Денна			Заочна			
				Практичні заняття	Семінарські заняття	Самостійна робота	Всього	Лекції	Практична робота	Самостійна робота
1	Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці.		13	1	-	4	-	-	-	-
2	Тема 2. Основи безпеки праці у галузі продовольчої промисловості.		7	1	-	6	-	-	-	-
3	Тема 3. Основи пожежної безпеки.		7	1	-	8	-	-	-	-
4	Тема 4. Основи електробезпеки.		6	2	-	6	-	-	-	-
5	Тема 5. Основи гігієни та виробничої санітарії.		7	1	-	6	-	-	-	-
6	Тема 6. Надання першої допомоги при нещасних випадках.		7	1	-	6	-	-	-	-
	Всього	90	47	7	-	36	-	-	-	-

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці.	13	-
2	Тема 2. Основи безпеки праці у галузі продовольчої промисловості.	7	-
3	Тема 3. Основи пожежної безпеки.	7	-
4	Тема 4. Основи електробезпеки.	6	-
5	Тема 5. Основи гігієни та виробничої санітарії.	7	-
6	Тема 6. Надання першої допомоги при нещасних випадках.	7	-
	Всього	47	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці.	1	-
2	Тема 2. Основи безпеки праці у галузі продовольчої промисловості.	1	-
3	Тема 3. Основи пожежної безпеки.	2	-
4	Тема 4. Основи електробезпеки.	1	-
5	Тема 5. Основи гігієни та виробничої санітарії.	1	-
6	Тема 6. Надання першої допомоги при нещасних випадках.	1	-
	Всього	7	-

7. Теми семінарських занять

Навчальною програмою не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці 1.1. Загальні питання та основні законодавчі акти з охорони праці 1.2. Інструктування з безпеки праці 1.3. Поняття про виробничий травматизм та профзахворювання	4	-
2	Тема 2. Основи безпеки праці у галузі продовольчої промисловості 2.1. Загальні питання безпеки праці 2.2. Світлова та звукова сигналізація 2.3. Попереджувальні написи та сигнальні пофарбування	6	-
3	Тема 3. Основи пожежної безпеки 3.1. Характерні причини виникнення пожеж 3.2. Протипожежні заходи, пожежна сигналізація 3.3. Горіння речовин і способи його припинення 3.4. Вогнегасильні речовини та матеріали	8	-
4	Тема 4. Основи електробезпеки 4.1. Види електрики 4.2. Електричні травми 4.3. Фактори, які впливають на ступінь ураження людини електричним струмом 4.4. Класифікація виробничих приміщень стосовно електробезпеки. 4.5. Засоби захисту від ураження електричним струмом 4.6. Захист від статичної електрики	6	-
5	Тема 5. Основи гігієни та виробничої санітарії 5.1. Поняття про виробничу санітарію та гігієну праці 5.2. Шкідливі та небезпечні виробничі фактори 5.3. Раціональний режим праці й відпочинку. 5.4. Вимоги до опалення 5.5. Вимоги до вентиляції та систем кондиціонування 5.6. Освітлення та вимоги до нього	6	-
6	Тема 6. Надання першої допомоги при нещасних випадках 6.1. Загальні положення про долікарської допомоги 6.2. Перша допомога при пораненнях, вивихах, переломах 6.3. Перша допомога при кровотечах 6.4. Перша допомога при втраті свідомості, обмороженні 6.5. Перша допомога при отруєнні, шоку 6.6. Транспортування потерпілих	6	-
	Всього	36	-

9. Методи контролю

При організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Охорона праці» використовуються наступні види контролю знань:

1. Усне опитування.
2. Письмова перевірка.
3. Практична перевірка.
4. Тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю з дисципліни «Охорони праці» - екзамен.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном.
2. Назвіть основні розділи дисципліни «Охорони праці».
3. Основні терміни та визначення з охорони праці.
4. Назвіть шкідливих та небезпечних виробничих чинників.
5. Конституційні засади охорони праці в Україні.
6. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці».
7. Обов'язкові медичні огляди працівників певних категорій.
8. Як організована система державного управління охороною праці в Україні.
9. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці.
10. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.
11. Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права.
12. Як здійснюється громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.
13. Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації.
14. Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість.
15. Основні завдання, функції служби охорони праці.
16. Структура і чисельність служб охорони праці.
17. Права і обов'язки працівників служби охорони праці.
18. Принципи організації та види навчання з питань охорони праці.
19. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання.
20. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи.
21. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки.
22. Як організовується навчання з питань охорони праці посадових осіб.

- 23.Профілактика травматизму та професійних захворювань
- 24.Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Інциденти та невідповідності.
- 25.Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.
- 26.Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома.
- 27.Гігієна праці, її значення.
- 28.Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.
- 29.Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.
- 30.Робоча зона та повітря робочої зони.
- 31.Нормування та контроль параметрів мікроклімату.
- 32.Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.
- 33.Основні світлотехнічні визначення.
- 34.Природне, штучне, суміщене освітлення.
- 35.Класифікація виробничого освітлення.
- 36.Основні вимоги до виробничого освітлення.
- 37.Нормування освітлення, розряди зорової роботи.
- 38.Експлуатація систем виробничого освітлення. Джерела штучного освітлення, лампи і світильники.
- 39.Загальний підхід до проектування систем освітлення.
- 40.Класи шкідливості підприємств за санітарними нормами. Санітарно-захисні зони підприємств.
- 41.Вимоги до розташування промислового майданчика підприємства, до виробничих та допоміжних приміщень.
- 42.Енерго- та водопостачання, каналізація, транспортні комунікації.
- 43.Вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць.
- 44.Енерго- та водопостачання, каналізація, транспортні комунікації.
- 45.Вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць.
- 46.Електричні травми.
- 47.Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.
- 48.Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом.
- 49.Показники вибухопожежонебезпечних властивостей матеріалів і речовин.
- 50.Категорії приміщень за вибухопожежонебезпечністю.
- 51.Класифікація вибухо-небезпечних та пожежонебезпечних приміщень і зон.

10. Критерії поточного оцінювання знань та вмінь студента

Критерії оцінювання знань та вмінь студента являють собою систему вимог у вигляді опису та кількісних вимірників рівня знань та вмінь студента, які підтверджують набуті ним компетенції. Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчального матеріалу дисципліни «Охорона праці» наведені нижче:

Критерії оцінювання знань та вмінь студента

Критерії оцінювання знань та вмінь студента являють собою систему вимог у вигляді опису та кількісних вимірників рівня знань та вмінь студента, які підтверджують набуті ним компетенції. Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчального матеріалу дисципліни «Охорона праці» наведені нижче:

“Відмінно” виставляється, якщо у відповідях студент показує всебічні систематизовані глибокі знання програмового матеріалу, основної і додаткової літератури, розкриває суттєві положення загальних засад дисципліни з позиції сучасних методологічних підходів, володіє системою понять і категорій дисципліни, демонструє уміння застосовувати теоретичні положення при виконанні практичних завдань. Зміст відповіді викладено логічно та послідовно. Відсутні граматичні та стилістичні помилки.

“Добре” виставляється, якщо у відповіді на запитання студент показав достатньо глибокі знання програмового матеріалу і засвоєння основної літератури, передбаченої програмою, вміння практично застосовувати знання, але допущені деякі неточності у розкритті понять і категорій, нечітко сформульовані деякі положення. У відповіді допущені незначні мовні помилки.

“Задовільно” виставляється, якщо у відповіді на запитання студент показав знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для роботи, здатність виконувати завдання на рівні репродуктивного відтворення. Допущені фактичні помилки у розкритті основних понять. Студент не достатньо застосовує теоретичні положення при виконанні завдань практичного характеру. Зміст роботи позбавлений логічної єдності, наявні стилістичні помилки.

“Незадовільно” виставляється, якщо у відповіді на питання студент показав орієнтовне відтворення незначної частини навчального матеріалу, не виконує практичних завдань, допускає граматичні та стилістичні помилки.

Система оцінювання виконання тестових завдань

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

- більше 90% правильних відповідей – «відмінно»;
- 76-90% правильних відповідей – «добре»;
- 60-75% правильних відповідей – «задовільно»;

– менше 50% правильних відповідей – «незадовільно»

11. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма з дисципліни «Охорона праці» для студентів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Будівництво і експлуатація будівель та споруд», за спеціальністю 015.31 «Професійна освіта. Будівництво та зварювання»; за освітньо-професійною програмою «Виробництво харчової продукції», за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»; за освітньо-професійною програмою «Обслуговування та ремонт автомобілів і двигунів», за спеціальністю 015.38 «Професійна освіта. Транспорт» за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»
2. Робоча програма з дисципліни «Охорона праці».
3. Конспекти лекцій.
4. Пакет завдань по виконанню практичних робіт.
5. Пакет завдань по виконанню самостійних робіт.
6. Пакет завдань по виконанню комплексної контрольної роботи з дисципліни «Охорона праці».
7. Екзаменаційні матеріали

12. Рекомендована література

Базова

1. Попович В.В., Попович В.В. «Основи охорони праці»: Підручник.-Львів: Новий світ, 2009.-399 с.: Іл.»
2. О.П.Депутат “Цивільна оборона”, навчальний посібник, 2000 р.
3. Протоєрейський О. С, Запорожець О. І. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.
4. Основи охорони праці: Підручник / За ред. проф. В.В.Березуцького – Х.: Факт, 2005. – 480 с.
5. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник з тестовим комплексом на CD/ за ред. К.Н. Ткачука. – К.: Знання, 2010. – 167 с.
6. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи): Навчальний посібник. - Кам'янець-Подільський: Буйницький О.А., 2008. - 108 с.
7. Безпека життєдіяльності. Лабораторно-практичні заняття: Навч. посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів /За ред. С.П.Величка. - Кіровоград: КДПУ ім. В Винниченка, 2004. - 140 с.
8. Безпека життєдіяльності, цивільна оборона та охорона праці // Інтегрована навчальна програма. - Київ: Освіта України, 2005. - 24 с.
9. Безпека праці: ергономічні та естетичні основи: Навчальний посібник / С. Апостолюк, В.С. Джигирей. А.В . Апостолюк та ін. - К.: Знання, 2006. -215 с.
10. Васильчук М.В., Медвідь М.В., Сачков Л.С. Збірник нормативних документів з безпеки життєдіяльності. - К.: Фенікс, 2000. - 896 с.

Допоміжна

1. Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367
2. Ярошевська В.М., Чабан В.Й. Охорона праці в будівельній галузі: Навч. посіб. – Рівне: НУВГП, 2005. – 313с.
3. Батлук В. А. Охорона праці в галузі телекомунікацій: Навч. посіб. – Львів: Афіша, 2003. – 320 с.

13. Інформаційні ресурси

1. http://pidruchniki.ws/15840720/bzhd/osnovi_ohoroni_pratsi_-_berezutskiy_vv
Основи охорони праці - Березуцький В.В., Вид-во 2005 р
2. http://pidruchniki.ws/1912062138141/bzhd/osnovi_ohoroni_pratsi_-_gandzyuk_mp
Основи охорони праці - Гандзюк М.П., Вид-во 2011 р
3. http://pidruchniki.ws/1636051238236/bzhd/osnovi_ohoroni_pratsi_-_zhidetskiy_vts
Основи охорони праці - Жидецький В.Ц., Вид-во 2010 р.
4. http://pidruchniki.ws/15840720/bzhd/osnovi_ohoroni_pratsi_-_zaporozhets_oi
Основи охорони праці - Запорожець О.І., Вид-во 2009 р.